

Diarienummer: SN-2026/66

Handläggare: Linda Byberg Eriksson, Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Riktlinje avseende delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter inom kommunal primärvård

Förslag till beslut

Socialnämnden antar riktlinjen Delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter inom kommunal primärvård.

Sammanfattning av ärendet

En riktlinje för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter inom kommunal primärvård har tagits fram. Delegeringsförfarandet har tidigare reglerats genom en övergripande rutin fastställd av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR). Mot bakgrund av förändringarna i föreskriftsregleringen samt uppdaterad nationell vägledning om vårdgivarens ansvar finns behov av att tydliggöra ansvar, roller och organisatoriska ramar genom en riktlinje beslutad i nämnd.

Riktlinjen tydliggör Socialnämndens ansvar som vårdgivare och anger övergripande principer, krav på riskanalys samt ansvarsfördelning för delegeringsförfarandet inom den kommunala primärvården. Operativa moment och det praktiska genomförandet regleras fortsatt i underordnad rutin.

Den nya riktlinjen omfattar Vård- och omsorgskontorets utförare i egen regi samt utförare enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) där hälso- och sjukvårdsansvaret åvilar kommunen.

Ärendets uppkomst och historik

Vid årsskiftet 2025/2026 upphävdes Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård (SOSFS 1997:14). Från och med den 1 januari 2026 regleras bestämmelser om delegering inom läkemedelshantering i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37).

I Socialstyrelsens meddelandeblad nr 15/2025 *Föreskrifter om delegering upphävs och ändras* samt i handboken *Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården – Handbok vid tillämpningen av HSLF-FS 2017:37* förtydligas vårdgivarens ansvar för att organisera och följa upp delegeringsförfarandet.

Mot denna bakgrund har behov identifierats av att fastställa övergripande ramar och ansvarsfördelning genom en riktlinje beslutad av Socialnämnden i dess egenskap av vårdgivare.

Ärendet har beretts inom Vård- och omsorgskontoret i samverkan mellan verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslagen (VC HSL), MAS och MAR.

Rättslig utredning

Kommunens ansvar för hälso- och sjukvård regleras i Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Av 12 kap. 1 § framgår att kommunen ansvarar för viss hälso- och sjukvård. Verksamheten ska bedrivas så att kravet på god vård uppfylls. Det är därmed en kommunal angelägenhet att organisera verksamheten så att lagens krav efterlevs.

Enligt Socialnämndens reglemente ansvarar nämnden för kommunens uppgifter inom hälso- och sjukvård. Fastställande av riktlinjer för hur delegeringsförfarandet ska organiseras faller därmed inom nämndens ansvarsområde.

Någon särskild rättspraxis som begränsar nämndens möjlighet att anta övergripande riktlinjer på området finns inte. Riktlinjen utgör ett styrdokument inom ramen för nämndens ansvar som vårdgivare.

Lagstöd

Frågan om delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter regleras genom följande bestämmelser.

Enligt 3 kap. 1 § Patientsäkerhetslag (2010:659) ska vårdgivaren planera, leda och kontrollera verksamheten så att kravet på god och säker vård upprätthålls. Detta innebär att vårdgivaren ansvarar för att delegeringsförfarandet är systematiskt organiserat, föregås av riskanalys och följs upp inom ramen för verksamhetens ledningssystem.

Av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) framgår att vårdgivaren ska fastställa processer och ansvarsfördelning inom verksamheten. Delegeringsförfarandet utgör en sådan process och ska vara integrerat i verksamhetens ledningssystem.

Bestämmelser om delegering inom läkemedelshantering regleras i 9 kap. 3–9 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37). Av dessa bestämmelser framgår att delegering endast får ske när det är förenligt med god och säker vård och efter individuell bedömning.

Lagstiftningen innebär sammantaget att vårdgivaren har ett övergripande ansvar för att delegeringsförfarandet är systematiskt organiserat och förenligt med kravet på god och säker vård.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ytterligare kostnader utöver de resurser som redan är avsatta för utbildning, kompetenssäkring och uppföljning av delegeringsförfarandet. Arbetet bedrivs inom befintlig budgetram.

Enligt den nya regleringen påverkas inte giltigheten av ett delegeringsbeslut av att den legitimerade personal som fattat beslutet avslutar sin anställning. Detta innebär en minskad administrativ hantering jämfört med tidigare ordning, då omprövning i dessa situationer krävdes. Förändringen bedöms kunna innebära viss effektivisering av verksamheten, men medför inga budgetpåverkande effekter.

Delegeringsbeslut är knutna till den verksamhet eller organisatoriska enhet där uppgiften ska utföras. Om en medarbetare arbetar inom flera enheter krävs delegeringsbeslut för respektive enhet. Detta arbetssätt är dock redan implementerat i verksamheten och bedöms därmed inte medföra några ökade kostnader.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om riktlinjen inte fastställs saknas ett övergripande styrdokument som tydliggör Socialnämndens ansvar som vårdgivare samt de organisatoriska ramarna för delegeringsförfarandet.

Den nya föreskriftsregleringen och tillhörande vägledning betonar vårdgivarens ansvar för att delegeringsförfarandet är systematiskt organiserat och föregås av riskanalys. Utan en beslutad riktlinje kan det försvåra nämndens möjlighet att säkerställa och visa att dessa krav är uppfyllda inom ramen för ledningssystemet.

Avsaknad av riktlinje kan även medföra otydlighet i ansvarsförhållanden och risk för mindre enhetlig tillämpning inom verksamheten.

Samlad bedömning

Mot bakgrund av förändringarna i föreskriftsregleringen och den tydligare betoningen av vårdgivarens ansvar bedömer Vård- och omsorgskontoret att det finns behov av att fastställa en övergripande riktlinje för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter.

Riktlinjen tydliggör ansvarsfördelning och organisatoriska ramar för delegeringsförfarandet samt stärker nämndens möjlighet att säkerställa att förfarandet är systematiskt organiserat och förenligt med kravet på god och säker vård.

Beslutet bedöms inte medföra ökade kostnader och ryms inom befintlig budgetram.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-02-20

Riktlinje Delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter inom kommunal primärvård

Socialstyrelsens meddelandeblad – Föreskrifter om delegering upphävs och ändras

Beslutet skickas till

Akten

Attendo AB

Knivsta pastorat

Nytida AB

Catrin Josephson

Socialchef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐

Nej ☒

Riktlinjen omfattar inte barn.

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐